
Granskningsredogörelse
Trafikförsörjning

Skelleftebuss AB

Linda Marklund

Februari 2013

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning och revisionell bedömning.....	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga	2
2.3.	Metod och avgränsning	2
3.	Granskningsiakttagelser	3
3.1.	Ansvars- och rollfördelning.....	3
3.1.1.	Region Västerbotten.....	3
3.1.2.	Länstrafiken i Västerbotten	3
3.1.3.	Skelleftebuss AB	3
3.1.4.	Bedömning av ansvars- och rollfördelning.....	4
3.2.	Mål och strategier	4
3.2.1.	Bedömning av mål och strategier	4
3.3.	Uppföljning, mätning och utvärdering.....	5
3.3.1.	Bedömning av uppföljning, mätning och utvärdering	5

1. **Sammanfattning och revisionell bedömning**

På uppdrag av lekmannarevisorn i Skelleftebuss AB har PwC granskat bolagets arbete med trafikförsörjning i kommunen. Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget fullgör sitt kommunala ändamål på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Granskningen har resulterat i följande iakttagelser och bedömningar:

- *Ansvars- och rollfördelningen* mellan Skelleftebuss, Region Västerbotten och Länstrafiken i Västerbotten bedöms vara tydlig och ändamålsenlig. Region Västerbotten ansvarar för den övergripande, strategiska planläggningen av den regionala kollektivtrafiken. Länstrafiken i Västerbotten ansvarar för upphandling och drift (via entreprenadavtal) av kollektivtrafiken. Skelleftebuss AB ansvarar för att bedriva busstrafik i enlighet med de avtal som slutits med Länstrafiken i Västerbotten. I övrigt noteras att Skelleftebuss AB har goda möjligheter att delta i planering och genomförande av kommunens busstrafik.
- Styrelsen har, inför år 2013, dokumenterat mätbara mål och aktiviteter/strategier för att fullgöra sitt kommunala ändamål (skapa god trafikförsörjning i kommunen). Målen syftar till att öka resandet i tätortstrafiken bl.a. genom att synliggöra bolagets tjänster för kunderna.
- Uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter bedöms inte vara tillräcklig. Vi uppmärksammar dock att förutsättningarna för mätning och utvärdering av resultat och effekter har förbättrats inför år 2013. Detta eftersom mätbarheten i styrelsens målsättningar har ökat detta år.
- Tillräckliga underlag för bedömning av i vilken utsträckning bolaget når måluppfyllelse saknas. Då mätbara, bolagsspecifika, målsättningar saknats för år 2012 har följaktligen utvärdering baserad på uppmätta resultat inte kunnat genomföras av bolaget.

Sammanfattningsvis bedömer vi att bolaget i huvudsak fullgör sitt kommunala ändamål på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Vi rekommenderar styrelsen att fortsätta utvecklingen av tydliga och dokumenterade mål och strategier för hur bolagets målsättningar och kommunala ändamål (att skapa en god trafikförsörjning i kommunen) ska fullgöras.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Lekmannarevisionen har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att det sker en granskning inom området trafikförsörjning.

I bolagsordning anges ramarna för bolagets verksamhet. Bl.a. sägs att bolaget ska skapa en god trafikförsörjning inom Skellefteå kommun. Andra kommunala myndigheter med likartat uppdrag är Region Västerbotten (kollektivtrafikmyndighet) och Länstrafiken i Västerbotten AB. En otydlig ansvarsfördelning mellan parterna kan tex riskera att bolagets verksamhet inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Ansvar för att verkställa och bedriva bolagets verksamhet i enlighet med ägarens direktiv vilar på bolagsstyrelsen och VD.

2.2. Revisionsfråga

Syftet med granskningen är att pröva om bolaget fullgör sitt kommunala ändamål på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Granskningen tar utgångspunkt från aktiebolagslagens tionde kapitel. Följande revisionsfrågor ska besvaras:

- Är ansvars- och rollfördelning mellan Skelleftebuss, Region Västerbotten och Länstrafiken i Västerbotten tydlig och ändamålsenlig?
- Har styrelsen dokumenterat strategi och mätbara mål för att fullgöra sitt kommunala ändamål?
- Är uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter tillräcklig?
- När bolaget målluppfyllelse?

2.3. Metod och avgränsning

Granskningen avgränsas främst till år 2012. Granskningen har genomförts via granskning av styr- och uppföljningsdokument (bolagsordning, ägardirektiv, styrkort 2012 och 2013, protokoll samt delårsrapport per april och augusti 2012). Vidare har intervju med bolagets VD genomförts.

3. Granskningsiakttagelser

3.1. Ansvars- och rollfördelning

3.1.1. Region Västerbotten

Region Västerbotten är sedan 2012-01-01 *kollektivtrafikmyndighet*. Av lag (2010:1065) om kollektivtrafik framgår att förbundet i sin egenskap av myndighet ansvarar för att:

- Regelbundet i ett *trafikförsörjningsprogram* fastställa *mål* för den regionala kollektivtrafiken.
- Det regionala trafikförsörjningsprogrammet upprättas efter *samråd* med tex kollektivtrafikföretag.
- Det regionala trafikförsörjningsprogrammet ska bl.a innehålla en redovisning av behovet av regional kollektivtrafik i länet samt mål för kollektivtrafikförsörjningen.

3.1.2. Länstrafiken i Västerbotten

Länstrafiken i Västerbotten ägs sedan 2012-01-01 av Region Västerbotten. Bolagets uppdrag är att *upphandla och genom entreprenadavtal med olika trafikutövare bedriva linjetrafik* för personbefordran med tillhörande bussgodsbefordran på ett länstrafiknät inom Västerbotten och angränsande områden.

3.1.3. Skelleftebuss AB

Av bolagsordning (Kf 2012-03-20) framgår bl.a. att:

- Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva tätortstrafik inom Skellefteå centrum. Bolagets ändamål är att skapa en *god trafikförsörjning* i kommunen.
- Bolaget ska som *entreprenör*, till bl a kollektivtrafikmyndigheterna, bedriva busstrafik på marknadsmässiga villkor.
- Bolaget kan även bedriva *kollektivtrafik på kommersiell grund* i enlighet med bestämmelserna i lag (2010:1065) om kollektivtrafik. Detta ska i så fall anmälas till kollektivtrafikmyndigheten.

Av intervju med bolagets VD framgår att ansvarsfördelningen mellan de ovanstående aktörerna upplevs vara tydlig och ändamålsenlig. Bolaget uppges ha stor möjlighet att delta i, och lämna synpunkter till, den länsövergripande och kommunvisa planering som upprättas av kollektivtrafikmyndigheten. Detta sker via den ”trafikbeställning” som kommunerna och landstinget lämnar till kollektivtrafikmyndigheten. Det praktiska arbetet med trafikbeställningen sker av en arbetsgrupp bestående av representanter från Skellefteå kommun och Skelleftebuss.

Bolagets VD upplever dock att det finns behov av att samordna Länstrafikens uppdrag och uppgifter på ett bättre sätt än vad som sker idag.

3.1.4. Bedömning av ansvars- och rollfördelning

Ansvars- och rollfördelningen mellan Skelleftebuss, Region Västerbotten och Länstrafiken i Västerbotten bedöms vara tydlig och ändamålsenlig. Region Västerbotten ansvarar för den övergripande, strategiska planläggningen av den regionala kollektivtrafiken. Länstrafiken i Västerbotten ansvarar för upphandling och drift (via entreprenadavtal) av kollektivtrafiken. Skelleftebuss AB ansvarar för att bedriva busstrafik i enlighet med de avtal som slutits med Länstrafiken i Västerbotten. I övrigt noteras att Skelleftebuss AB har goda möjligheter att delta i planering och genomförande av kommunens busstrafik.

3.2. Mål och strategier

Av ägardirektiv framgår att bolagets styrelse och VD ska arbeta mot de verksamhetsmål och ekonomiska mål som anges i fullmäktiges mål- och resultatstyrning samt årsbudget.

Granskning av bolagets styrkort 2012 visar att detta inte innehåller några bolagsspecifika, mätbara målsättningar. Inför år 2013 har styrelsen bl.a. fastställt följande mål (och aktiviteter/strategier) i styrkortet:

- Öka resandet i tätortstrafiken med 5 procent (utveckling/tillväxt).
- Fördubbla besöksantalet på hemsidan (medborgare/kund).
- Lansera tätortstrafiken i mobitime mobilapp (medborgare/kund).
- Starta upp företagssida i sociala media (medborgare/kund).

Ovanstående mål tar sin utgångspunkt i fullmäktiges och Skellefteå Stadshus AB:s styrkort och målsättningar.

Enligt bolagets VD syftar dessa målsättningar och aktiviteter/strategier till att fullgöra bolagets ändamål; att skapa god trafikförsörjning i kommunen. En av de viktigare strategierna när det gäller att skapa god trafikförsörjning är, enligt VD, att *synliggöra bolagets tjänster* och tydliggöra informationen gentemot kunderna.

En annan viktig del av strategin för att skapa god trafikförsörjning är planeringen av en större *omläggning av trafiklinjerna* i tätortstrafiken. Av intervju framgår att bolaget under år 2013 kommer att påbörja en omläggning av vissa linjer. Förhoppningen är att hela centralortens linjer ska kunna dras om framgent.

3.2.1. Bedömning av mål och strategier

Vår bedömning är att styrelsen inför år 2013 har dokumenterat mätbara mål och aktiviteter/strategier för att fullgöra sitt kommunala ändamål (skapa god trafikförsörjning i kommunen). Målen syftar till att öka resandet i tätortstrafiken bl.a. genom att synliggöra bolagets tjänster för kunderna.

3.3. Uppföljning, mätning och utvärdering

Av ägardirektiv framgår att bolagets styrelse och VD i förvaltningsberättelsen ska redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det kommunala ändamålet med bolaget. Redovisningen ska även följa kommunens styrkortsmodell.

Granskningen visar att bolaget i delårsrapport per augusti 2012 prognostiserar följande måluppfyllelse för kommunfullmäktiges fokusområden:

Målsättning	Bedömning
Medborgar-/kundstyrda satsningar	Måluppfyllelse
Ökad tillgänglighet för resenärer	Måluppfyllelse

Granskningen visar att bedömningen av ovanstående målsättningar baseras på genomförda aktiviteter snarare än uppmätta resultat.

3.3.1. Bedömning av uppföljning, mätning och utvärdering

Uppföljning, mätning och utvärdering av resultat och effekter bedöms inte vara tillräcklig. Vi uppmärksammar dock att förutsättningarna för mätning och utvärdering av resultat och effekter har förbättrats inför år 2013. Detta eftersom mätbarheten i styrelsens målsättningar har ökat detta år.

Tillräckliga underlag för bedömning av i vilken utsträckning bolaget når måluppfyllelse saknas. Då mätbara, bolagsspecifika, målsättningar saknas för år 2012 har följaktligen utvärdering baserad på uppmätta resultat inte kunnat genomföras av bolaget.

2013-02-18

Linda Marklund

Projektledare

Bo Rehnberg

Uppdragsledare